

QUIN ANY QUE ENTRA!
Germà Bel
(Publicat a *La Vanguardia*, 3 de gener de 2013)

Hi ha una certa tendència a desitjar un bon 2014, tot considerant com arriba 2013. Cert, aquest promet complicacions i conflictes. El primer, la crisi econòmica, i la fractura social que està creant, en un context de polítiques que preserven les posicions dels interessos creats (lo que la UE obligaria a reformar si hi hagués un rescat global), i desplacen tot l'esforç i el sacrifici sobre les classes mitjanes i els sectors en risc d'exclusió, si no ho estan ja.

Segon, l'accentuació de la tensió econòmica derivada de la relació Catalunya-Espanya. Per cert, sobre això hi ha una gran confusió. Que algun dia a Catalunya es decideixi la creació d'un Estat Propi (o altra fórmula alternativa de relació amb Espanya) és una segona derivada. I les segones derivades sempre van darrera d'una de primera: el propi fet de celebrar un referèndum d'aquest tipus. És a dir, un exercici de sobirania. I avui, sobre això, és poden tenir dues visions: (1) la sobirania es de tota Espanya, com pensa la gran majoria fora de Catalunya, o (2) la sobirania és de Catalunya, com ha dit la gran majoria de catalans en les darreres eleccions al Parlament.

La qüestió és que mentre el tipus d'organització territorial admet graus i variants, la qüestió de la sobirania, qui ha de decidir el futur de Catalunya, no te grau mig; o és Catalunya, o és el conjunt d'Espanya. Això és el que implica el referèndum: La seva pròpia celebració expressa l'existència d'un subjecte polític –Catalunya- que posarà en marxa tot el complex procés de compartir àmbits de sobirania i d'interdependències en un Món com l'actual, si és lo que ha volgut la gent,.

Just per això el problema no té solució. A Catalunya és molt majoritària la visió dels qui no tenen confiança en que es respecti qualsevol decisió o acord a que s'arribi, si no es fa des de l'exercici de la sobirania. En el cas d'Espanya, perquè acceptar un exercici de sobirania a Catalunya trenca la noció de Nació. A més, en aquell mateix moment que el partit ara al govern d'Espanya, que és hegemònic en qüestions nacionals, muntava les taules del "écheme una firmita contra Cataluña" va recrear un monstre que destrossarà aquell polític espanyol que 'cedeixi' en la qüestió catalana.

Aquest tipus de quadre accentuarà el conflicte, i fa molt improbable un arreglo acomodaticí dels qui s'han acostumat en el passat a capitalitzar la pressió pel canvi. Hi ha, amb tot, alguns factors que no s'han de subvalorar. Primer, no hi haurà fractura social a Catalunya addicional a la que ja provoca la crisi econòmica, que no és poca. De fet, el que es constata és un augment de la crispació fora de Catalunya. Segon, les tensions econòmiques tenen un límit: el del 'dany propi', i a aquest punt s'hi arriba aviat quan tot està tan entrellaçat en l'economia i entre els nivells de govern. Dit tot això, preparin-se per un any dels que deixen record... i que, tanmateix, pot acabar millor del que comença si les coses es fan ben fetes.